

Огляд журналу «Педагогічний пошук» 1 (93)/2017

Хоч у нашому журналі нецікавих матеріалів нема, з-поміж публікацій наукового розділу цього разу виділяється стаття доктора історичних наук Ю. В. Недужка «Діяльність української діаспори щодо становлення незалежної демократичної України». Небезінтересно довідатись, як українці – громадяни західних держав сприяли Народному рухові за перебудову та першим опозиційним партіям спершу в демократизації республіки, а невдовзі й здобутті державної самостійності. Окрім ідеалістичних субстанцій, ідеться і про цілком прагматичні речі. Адже будь-яке велике суспільне явище потребує не тільки благородних поривів, а й, умовно кажучи, кошторису та джерел його наповнення.

Такою ж цікавою в методичному розділі є стаття члена Національної спілки письменників, заслуженого вчителя України Н. П. Литвинюк (Горик) «Література родом з дитинства». Ніна Петрівна, без сумніву, вимогливий педагог, і про це свідчать приклади «мовних недолугостей», із якими вона нещадно бореться. Та її строгість щодо юних літераторів, дуже надіємося, даватиме поживні плоди, якими розкошуватиме читаюча публіка в майбутньому.

Не можна відірватися й від статті Т. С. Гребенюк «Українці у світовій економіці та економічній науці». Скільки талантів, народжених нашою землею, знайшли себе, стали знаменитими фінансистами, акулами великого бізнесу. Та, на жаль, не в себе на Батьківщині.

Ми тут звернули вашу увагу лише на декілька матеріалів цього випуску. А в ньому, повторимо, нецікавих публікацій нема.

Літературний редактор

В. І. Гребенюк

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОШУК

Науково-методичний вісник

Засновано в 1994 р.
№ 1 (93) 2017 р.
Виходить 4 рази на рік

Засновник

Волинський інститут післядипломної
педагогічної освіти

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 22420-12320ПР від 31.10.2016 р.

ISSN 2073-624X

За достовірність фактів, цитат,
власних імен, географічних назв
та інших відомостей, а також
за дотримання авторського права
відповідальність несуть автори публікацій.
Думка редколегії не завжди збігається з
думкою автора.

Вимоги до оригіналів публікацій вміщено на
сайті: vipro.lutsk.ua

Адреса редакційної колегії:

вул. Винниченка, 31,
м. Луцьк, 43025
Волинський інститут післядипломної
педагогічної освіти
Телефон (0332) 24-22-25,
телефон-факс (0332) 72-16-41,
ел. пошта vipro@vivo@meta.ua

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту (протокол № 2 від 16.03.2017).

Тираж 360 пр., обсяг 10 ум. друк. арк.

Ціна договірною.

Підписано до друку 24.03.2017 р.

Друк: ПП Іванюк В. П., м. Луцьк,

вул. Винниченка, 63. Телефон 24-63-41

Свідоцтво про державну реєстрацію ВЛн № 31
від 04.02.2004 р. Зам.

Головний редактор

П. С. Олешко, кандидат історичних наук, доцент,
ректор Волинського інституту післядипломної педагогічної
освіти

Члени редакційної колегії

Г. В. Бондаренко, кандидат історичних наук, професор,
заслужений працівник народної освіти України

В. В. Вітюк, кандидат педагогічних наук, доцент,
проректор з наукової роботи

В. С. Вознюк, кандидат політичних наук, доцент кафедри
менеджменту освіти

В. І. Гребенюк, літературний редактор науково-
методичного вісника

П. М. Гусак, доктор педагогічних наук, професор

О. Й. Дем'янюк, доктор історичних наук, доцент

А. М. Луцюк, кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри педагогіки і психології

П. С. Олешко, кандидат історичних наук, доцент,
ректор

Л. К. Оляндер, доктор філологічних наук, професор

І. Є. Остапівський, кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри менеджменту освіти

В. Г. Панчишин, кандидат економічних наук, доцент,
проректор з науково-методичної роботи

О. В. Рудь, завідувач відділу інформаційного забезпечення
освіти

І. О. Смолюк, доктор педагогічних наук, професор

М. О. Сташенко, кандидат фізико-математичних наук,
доцент, завідувач кафедри менеджменту освіти

Н. М. Ткачук, кандидат педагогічних наук, завідувач
науково-дослідної лабораторії освітніх інновацій та
координації діяльності РМК (ММК)

Т. В. Трачук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
теорії та методики викладання шкільних предметів

Н. В. Ясіньська, кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри теорії та методики викладання шкільних
предметів

Відповідальний редактор

О. В. Рудь

Літературний редактор

В. І. Гребенюк

Технічний редактор

Л. І. Гаврилук

Коректори

Г. З. Шевчук, М. П. Гребенюк

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОШУК

1'2017

Науково-методичний вісник
Виходить із березня 1994 року
Періодичність випуску – 1 раз на квартал

ЗМІСТ

НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

В. В. Камінська

Музеї педагогічного профілю як фактор професійного розвитку вчителів..... 3–6

Н. В. Кінах

Формування економічної компетентності педагога 7–8

І. В. Турчик

Використання інноваційних технологій у навчально-виховному процесі як засіб формування життєвих компетенцій 9–14

Ю. В. Недужко

Діяльність української діаспори щодо становлення незалежної демократичної України..... 15–20

Н. М. Ткачук, Т. С. Янчук

Формування соціальної активності учнів шляхом використання технології інтерактивного навчання.... 21–25

МЕТОДИЧНІ ПУБЛІКАЦІЇ

Творчі сходинок педагогів Волині

Українська література

Література рідного краю

О. В. Сметюх

Віра проявляється вчинками..... 26–29

Географія

О. С. Лопошук

Природні зони Північної Америки. Вертикальна пояси́сть у горах..... 30–32

Англійська мова

Н. К. Степасюк

Використання ІКТ для формування різних видів мовленнєвої діяльності..... 33–36

Початкове навчання

Н. В. Ковердюк

Шануй батьків своїх..... 37–40

Обдаровані діти

Н. П. Литвинюк (Горик)

Література родом із дитинства..... 41–45

В. О. Савош, Г. П. Кобель

Другий етап LIV Всеукраїнської олімпіади з фізики 46–51

На допомогу вчителю

Т. С. Гребенюк

Українці у світовій економіці та економічній науці..... 52–54

С. О. Романюк, І. С. Сорочинська Інформаційно-комунікаційні технології у структурі сучасного уроку географії.....	55–57
<u>Слово має психолог</u>	
О. П. Чухілевич Профілактика інтернет-залежності та впорядкування режиму дня школярів.....	58–61
<u>Позашкілля</u>	
І. І. Шурма Шляхи розвитку творчої особистості слухача в умовах Малої академії наук.....	62–63
<u>Волинезнавство</u>	
С. І. Александрович Використання творчої спадщини Лесі Українки у навчально-виховному процесі.....	64–66
Л. В. Байло До питання про феномен Олени Пчілки.....	66–69
Л. О. Ланевич Волинь як джерело творчості Лесі Українки.....	70–72
Н. В. Сітовська Педагог, краєзнавець, письменник (Степан Миколайович Курило-Шванс).....	72–74
Н. М. Шумік Олена Пчілка – талановита письменниця, вихователь, громадський діяч.....	75–78
Р. Р. Ярмолюк Деякі архівні документи про сім'ю Косачів.....	78–80

Наш часопис виходить із електронним додатком. На CD цього випуску вміщено:

Модернізація освіти. Наука і практика

М. О. Стащенко, Т. В. Трачук

Філософсько-методологічні та історичні проблеми математизації науки (презентація)

Творчі сходинок педагогів Волині

Українська література

Література рідного краю

О. В. Сметюх

Віра проявляється вчинками (презентація)

Географія

О. С. Лопошук

Природні зони Північної Америки. Вертикальна поясність у горах (презентації)

Історія України

І. Л. Прохор

Проголошення ЗУНР. Українсько-польська війна (конспект уроку)

Захист Вітчизни

В. Т. Ваєриш

Дії солдата в бою у складі механізованого відділення. Поняття про дії розвідувального дозору.

Дії дозорних під час огляду місцевості та місцевих предметів, загороджень, мостів, різних перешкод. Дії в засаді (відеоурок, 11 клас)

На допомогу вчителю

С. О. Романюк, І. С. Сорочинська

Інформаційно-комунікаційні технології у структурі сучасного уроку географії (презентація)

Волинезнавство

Л. О. Ланевич

Волинь як джерело творчості Лесі Українки (додатки)

УДК 371.13:371.65

В. В. Камінська,
науковий співробітник науково-дослідної лабораторії
освітніх інновацій та координації діяльності РМК (ММК)
Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти (ВІППО)

Музеї педагогічного профілю як фактор професійного розвитку вчителів

Розглядаються проблеми сприяння професійному зростанню освітян засобами музеїв педагогічного профілю; виокремлено види таких музеїв, окреслено їх функції, висвітлено форми і методи діяльності.

Ключові слова: професійний розвиток педагогів, музеї педагогічного профілю, види музеїв педагогічного профілю, функції музеїв.

Kaminska V. V. Pedagogical Museums as Factor of Professional Development of Teachers.

The problems of promoting teachers' professional growth by pedagogical museums are considered; types of such museums, their functions, forms and methods of activity are defined.

Key words: professional development of teachers, pedagogical museums, types of pedagogical museums, functions of museums.

УДК 47.142.3

Н. В. Кінах,
кандидат економічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології ВІППО

Формування економічної компетентності педагога

Здійснено наукове обґрунтування поняття економічної компетентності педагога, визначено її структуру з огляду на застосування в процесі навчання учнів у сучасних освітніх умовах.

Ключові слова: економічна компетентність педагога, мотиваційно-ціннісний компонент, когнітивний компонент, діяльнісний компонент, професійна компетентність.

Kinakh N. V. Formation of Teacher Economic Competence.

Scientific grounding of the concept of teacher economic competence is done. Its structure concerning the use in the teaching process in modern educational environment is determined.

Key words: teacher economic competence, motivational and evaluative component, cognitive component, activity component, professional competence.

УДК [37.011.31:004]:37.014.6:005.642.4

І. В. Турчик,
кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту освіти ВІППО

Використання інноваційних технологій у навчально-виховному процесі як засіб формування життєвих компетенцій

*Підсумкові результати педагогічного експерименту регіонального рівня
в КЗ «Луцький НВК № 26 Луцької міської ради Волинської області»*

*Узагальнено основні результати дослідно-експериментальної роботи в комунальному закладі
«Луцький навчально-виховний комплекс № 26». Подано перелік методичних напрацювань його*

педагогічного колективу стосовно дослідження гіпотези експерименту, науково-практичних конференцій та семінарів-практикумів, проведених за період дослідно-експериментальної роботи, опорні школи на базі навчального закладу в рамках експерименту. Висвітлено його вплив на рівень навчальних досягнень учнів, реалізацію творчого потенціалу обдарованих дітей.

Ключові слова: експеримент, дослідно-експериментальна робота, особистісно зорієнтоване навчання, інноваційні технології, інформаційно-комунікаційні технології, педагогічні інновації, інформаційна компетентність педагога, життєві компетентності.

Turchyk I. The Use of Innovative Technologies in the Educational Process as a Form of Life Competences.

The article summarizes the main results of the experimental work in the municipal institution «Lutsk UC № 26». The author presents methodological developments for the teaching staff of the institution towards research hypothesis of the experiment, scientific conferences and workshops conducted for the period of the experimental work, supporting school-based educational institution in the experiment. Also highlighted of the experiment the level of student achievements, implementation of creative potential of gifted children.

Key words: experiment, experimental work, personality oriented education, innovative technologies, ICT, pedagogical innovation, information competence of the teacher, life competences.

УДК 94(4) "1989/1992"+94(477) "1989/1992"

Ю. В. Недужко,
доктор історичних наук, професор ВППО

Діяльність української діаспори щодо становлення незалежної демократичної України

Висвітлено боротьбу української діаспори за державну незалежність України. Показано міжнародну діяльність зарубіжних українців щодо визнання незалежності України органами влади країн Заходу. Висвітлено їх допомогу національно-демократичним силам в УРСР у проведенні референдуму 1 грудня 1991 року на підтримку Акта про державну незалежність України.

Ключові слова: демократія, незалежність України, українська діаспора, країни Заходу.

Neduzhko Yu. V. The Activity of Ukrainian Diaspora Regarding Formation of Independent and Democratic Ukraine.

The article is dedicated to show the struggle of Ukrainian diaspora for the state independence of Ukraine. It shows the international activity of foreign Ukrainians, which was directed to lobby the question about acknowledging of independence of Ukraine by state authorities of Western countries. The article shows their efforts to help national and democratic powers in USSR and realization of referendum on the first of December 1991 to support the Act of State Independence of Ukraine.

Key words: democracy, independence of Ukraine, Ukrainian diaspora, Western countries.

УДК 373.5.035:004

Н. М. Ткачук,
кандидат педагогічних наук, завідувач науково-дослідної лабораторії
освітніх інновацій та координації діяльності РМК (ММК) ВППО;
Т. С. Янчук,
директор Любомльської ЗОШ І–ІІІ ст. № 3 Любомльської районної ради Волинської області

Формування соціальної активності учнів шляхом використання технології інтерактивного навчання

(Із досвіду дослідно-експериментальної роботи)

Розглянуто важливість формування соціальної активності учнів загальноосвітнього навчального закладу. Запропоновано досвід експериментальної діяльності через реалізацію

освітнього цільового проекту. Проаналізовано результати моніторингових досліджень щодо впливу інноваційних елементів освітнього середовища на формування соціальної активності школярів.

Ключові слова: освітньо-інформаційне середовище, соціалізація, соціальна активність, інтерактивна технологія навчання, дослідно-експериментальна діяльність.

Tkachuk N. M., Yanchuk T. S. Formation of Social Activity of Pupils Through the Use of Interactive Learning Technologies.

Importance of the formation of social activity of educational institutions pupils is considered. Experience of experimental activities through implementation of the educational goal-oriented project is offered. Results of monitoring researches concerning the influence of innovative elements of the educational environment on forming of social activity of schoolchildren are analyzed.

Key words: educational and informative environment, socialization, social activity, interactive learning technology, research and experimental activities.

МЕТОДИЧНІ ПУБЛІКАЦІЇ

Творчі сходинки педагогів Волині

Українська література

Література рідного краю

УДК 373.5.016:821.161.2

О. В. Сметюх,

учитель української мови та літератури НВК «ЗОШ І–ІІІ ст. – дитячий садок»
с. Здомишель Ратнівського району Волинської області

Віра проявляється вчинками

Конспект уроку, 7 клас

Використовуючи рольову гру «Інтерв'ю з письменником», кероване читання, метод «Різнокольорові капелюшки» тощо, учитель викладає на прикладі новели про Другу світову війну ключові моральні принципи. Користуючись прийомом «Кола Вена», спираючись на читацький досвід семикласників (новела Л. Пономаренко «Гер переможений»), школярі під керівництвом учителя аналізують новелу волинського письменника В. Гребенюка «Поквапся лишень» на уроці літератури рідного краю.

Ключові слова: людяність, милосердя, любов до близьких, прощення, любов до ворогів, християнська віра.

Smetiukh O. V. The Faith is Shown by Acts.

Using role-playing game “An interview with the writer”, the guided reading, the “Multicolored Hats” method, etc., the teacher cultivates key moral principles on the example of the short story about World War II. Using the technique of “Vienna Circle”, schoolchildren led by teacher analyze the short story of Volyn writer V. Hrebenuk “Hurry Up” at a lesson in the native land literature, relying on the reader’s experience of seventh-graders (L. Ponomarenko’s short story “Ger is Won”).

Key words: humanity, mercy, love to relatives, forgiveness, love to enemies, Christian faith.

УДК 373.5.016:91(292.7)

О. С. Лопшук,
директор Столинсько-Смолярської ЗОШ І–ІІ ст.
Любомльської районної ради Волинської області, вчитель вищої категорії

Природні зони Північної Америки. Вертикальна поясність у горах

Конспект уроку, 7 клас

Використовуючи випереджувальні завдання, усні й письмові тести на так званих станціях, слайд-фільми, учитель домагається жвавого викладу матеріалу, кращого його засвоєння.

Ключові слова: *вершники-мандрівники, експрес-тест, кукурудзяне печиво, презентація, чорний ящик.*

Loposhuk O. S. Natural Zones of North America. Vertical Zonation in Mountains.

Using proactive tasks, oral and written tests at so-called stations, slide movies, the teacher tries to obtain lively presentation of material and its better digestion.

Key words: *riders-travelers, express test, corn cookies, presentation, a black box.*

Англійська мова

УДК 373.5.016:811.111]:004

Н. К. Степасюк,
учитель англійської мови Комунального закладу «Луцький навчально-виховний комплекс № 26 Луцької міської ради Волинської області», учитель вищої категорії

Використання ІКТ для формування різних видів мовленнєвої діяльності

(З досвіду роботи)

Розглянуто особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках англійської мови, а також основні цілі застосування ІКТ й основні види лінгводидактичних завдань, які можна вирішувати за їх допомогою, тобто лінгвометодичні можливості застосування комп'ютерних засобів навчання при оволодінні аспектами мови, формуванні навичок та вмінь у різних видах мовленнєвої діяльності.

Ключові слова: *інформаційно-комунікаційні технології, навчальні комп'ютерні програми, мультимедійний урок, комп'ютер, презентація.*

Stepasiuk N. K. Using ICT for Formation of Different Types of Speech Activity.

The features of using ICT in English lessons and main purposes of application of ICT and main linguodidactic types of problems that can be solved by using ICT, linguomethodical possibilities of computer training facilities while mastering aspects of language, the skills and abilities in different types of speech activity.

Key words: *information and communication technologies, educational computer programs, multimedia lesson, computer, presentation.*

УДК 373.3

Н. В. Ковердюк,
учитель початкових класів ЗОШ І–ІІ ст. с. Лишнівка Маневицького району Волинської області

Шануй батьків своїх

Сценарій виховного заходу для учнів 1–4 класів

Важливим питанням у початковій школі є виховання шанобливого ставлення до батьків і своєї родини. Цьому сприяє проведення родинного свята.

Ключові слова: любов до батьків, родина, національні традиції.

Koverdiuk N. V. Honor our Parents.

An important question at elementary school is education of respect for parents and the family. It is promoted by carrying out a family holiday.

Key words: love for parents, family, national traditions.

Обдаровані діти

УДК 82:061

Н. П. Литвинюк (Горик),
член Національної спілки письменників України,
викладач Луцького педагогічного коледжу, заслужений учитель України

Література родом із дитинства

(З досвіду роботи із літературно обдарованими школярами та студентами)

Порушено проблему формування творчої особистості літературно обдарованої молоді, підкреслено роль педагогів – керівників гуртків і студій у розвитку здібностей початківців. Фактичний матеріал – приклади з віршів авторів, які брали участь в обласних конкурсах юних літераторів.

Ключові слова: поезія, слово, образ, автор, рима, верлібр.

Lytvyniuk (Horyk) N. P. Literature from the Childhood.

The problem of formation of the creative personality of literary gifted youth is shown, the role of teachers – heads of circles and studios in development of abilities of beginners is emphasized. The actual material – examples from poems of the authors participated in regional competitions of young writers is used in the article.

Key words: poetry, word, image, author, rhyme, free verse.

УДК 373.5.016:53

В. О. Савош,
завідувач відділу фізико-математичних дисциплін ВШПО;
Г. П. Кобель,
доцент кафедри експериментальної фізики та інформаційно-вимірювальних технологій СХУ імені Лесі Українки, старший викладач кафедри теорії та методики викладання шкільних предметів ВШПО

Другий етап LIV Всеукраїнської олімпіади з фізики

Наведено умови задач та їх авторські розв'язки для 7–11 класів другого етапу LIV Всеукраїнської олімпіади з фізики.

Ключові слова: швидкість, середня швидкість, густина, електричний опір, об'єм, маса, сила.

Savosh V. O., Kobel H. P. The Second Stage of the LIVth All-Ukrainian Olympiad in Physics.

Terms of tasks and their authorial decisions for 7–11 classes of the second stage of the LIVth All-Ukrainian Olympiad in physics are given.

Key words: *velocity, middle velocity, density, electrical resistance, volume, mass, force.*

На допомогу вчителю

УДК 373.5.017.4:33](477)

Т. С. Гребенок,
методист відділу природничих дисциплін ВППО

Українці у світовій економіці та економічній науці

Розглянуто історію внеску видатних українців в економіку та економічну науку України і світу крізь призму національно-патріотичного виховання учнів середньої школи як елементу формування особистості та громадянського суспільства.

Ключові слова: *економіка, економічна наука, національно-патріотичне виховання молоді, економічна теорія, стартап.*

Hrebenuk T. S. Ukrainians in World Economy and Economic Science.

The contribution of outstanding Ukrainians to economy and economic science of Ukraine and the world through a prism of national and patriotic education of schoolchildren as element of forming the personality and civil society is considered.

Key words: *economy, economic science, national and patriotic education of youth, economic theory, startup.*

УДК 37.033

С. О. Романюк,
учитель географії ЗОШ І–ІІІ ст. смт Цумань Ківерцівського району;
І. С. Сорочинська,
методист районного методичного кабінету відділу освіти Ківерцівської РДА

Інформаційно-комунікаційні технології у структурі сучасного уроку географії

Висвітлено можливості використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках географії. Акцентовано увагу на прийомах і методах роботи з використанням ІКТ на різних етапах уроку.

Ключові слова: *інформаційно-комунікаційні технології, презентація, мультимедійні підручники, електронні посібники, проектні технології, дистанційне навчання.*

Romaniuk S. O., Sorochynska I. S. Information and Communication Technologies in the Structure of the Modern Geography Classes.

This study is devoted to the possibilities of using information and communication technologies in the geography classes. The purpose of this article is to emphasize on the techniques and methods of using ICT in different stages of the lesson.

Key words: *information and communication technologies, presentation, multimedia textbooks, electronic manuals, design technologies, distance learning.*

О. П. Чухілевич,
практичний психолог ЗОШ І–ІІІ ст. с. Піддубці Луцького району Волинської області

Профілактика інтернет-залежності та впорядкування режиму дня школярів

Психолого-педагогічний семінар для вчителів

Інформація, подана під час заходу, розкриває перед освітянами особливості всесвітньої мережі Інтернет, спонукає задуматись над її впливом на школярів, проаналізувати позитивні та негативні наслідки, упорядкувати розпорядок праці за комп'ютером та режим відпочинку для учнів згідно з віковими особливостями й санітарно-гігієнічними вимогами.

Ключові слова: Інтернет, школярі, користувачі, розпорядок дня, відеоігри, інтернет-залежність.

Chukhilevych O. P. Prophylaxis of Internet Dependence and Regulation of Schoolchildren's Day Regimen.

Information presented during the event reveals before teachers features of the Internet, makes think about its impact on schoolchildren, to analyse positive and negative consequences, to regulate the regimen of work with computer and a rest regimen for pupils according to age features and sanitary and hygienic demands.

Key words: Internet, schoolchildren, users, daily routine, video games, Internet dependence.

Позашкілля

І. І. Шурма,
методист комунальної установи «Волинська обласна Мала академія наук»

Шляхи розвитку творчої особистості слухача в умовах Малої академії наук

Висвітлено напрями розвитку особистості школярів в умовах МАН. Описано види діяльності, в яких реалізуються творчі можливості обдарованої молоді.

Ключові слова: творча особистість, слухач Малої академії наук, позашкільний навчальний заклад, навчально-виховний процес.

Shurma I. I. Ways of the Listener's Creative Personality Development in Terms of the Minor Academy of Sciences.

The ways of the pupil's personality creative development in the Minor Academy of Sciences are highlighted. The main kinds of activities, due to creative capabilities of gifted youth are described here.

Key words: creative personality, Minor Academy of Science student, extracurricular educational institution, educational process.

Волинезнавство

С. І. Александрович,
учитель української мови та літератури Нововолинської ЗОШ І–ІІІ ст. № 6
Нововолинської міської ради Волинської області, вчитель-методист

Використання творчої спадщини Лесі Українки у навчально-виховному процесі

Розвиток людини неможливо поділити виключно на етап навчання та етап використання того, чого вона навчилася. Сучасні тенденції гуманізму, методів і форм педагогічного процесу,

орієнтація на виявлення індивідуальності кожного учня висувають серйозні вимоги до особистості наставників, зокрема вчителів та батьків. Адже саме від них залежить і рівень освіти, виховання, і ступінь підготовки підростаючого покоління до життя та праці.

Наводяться конкретні приклади, які педагогічні ідеї використовувалися у сім'ї Косачів для виховання та навчання дітей; аналізуються твори Лесі Українки, які виховують в учнів почуття щирості, любові до України, близьких людей. Акцентується увага, що волюву основу поетеса розуміє як прагнення до творчості, як активну життєву позицію та громадську діяльність.

Ключові слова: *Леся Українка, поезія, патріотка, українська мова, українська культура.*

Aleksandrovych S. I. Using of Lesia Ukrainka's Creation in Educational Process.

Human development cannot be divided solely into the stage of learning and into the stage of using knowledge. Modern tendencies of humanism, methods and forms of pedagogical process, orientation on identifying the personality of each student put forward serious demand on the personality of tutors and especially teachers and parents. As the level of education and degree of training the younger generation for life and work depends on them.

The pedagogical ideas of upbringing and teaching children in Kosach's family are precisely presented in this article. There are some examples from Lesia's works which awake feelings of sincerity, love for Ukraine and dearest people. She emphasises that strong will is the desire for art active life position and public work.

Key words: *Lesia Ukrainka, poetry, patriot, Ukrainian, Ukrainian culture.*

УДК 821.161.2.09 «18/19» Пчілка:37

Л. В. Байло,

вчитель української мови та літератури Комунального закладу

«Луцький навчально-виховний комплекс № 26

Луцької міської ради Волинської області», учитель-методист

До питання про феномен Олени Пчілки

Розкривається різносторонній спектр діяльності Ольги Драгоманової, її індивідуальні риси характеру, внесок у розвиток українського слова, культури, духовності, національної школи. Особливий акцент зроблено на материнські риси, вплив на дітей, харизматичність шляхетної, інтелігентної жінки.

Ключові слова: *феномен, ментальність, харизма, педагог, мистецтвознавець, критик, вихователь, українка.*

Bailo L. V. Revisiting Olena Pchilka's Phenomenon.

The versatile range of Olha Dragomanova's activity, her individual traits of character, contribution to development of the Ukrainian language, culture, spirituality, national school are revealed. It is focused on maternal features, influence on children and charisma of the noble, intelligent woman.

Key words: *phenomenon, mentality, charisma, teacher, art expert, critic, tutor, Ukrainian.*

УДК 821.161.2.09 (477.82)

Л. О. Ланевич,

учитель української мови та літератури НВК

смт Любешів Любешівського району Волинської області

Волинь як джерело творчості Лесі Українки

Висвітлено сторінки життя і творчості Лесі Українки волинського періоду у зв'язках із найближчим оточенням, природою, народним побутом і фольклором цього краю.

Ключові слова: *поліський колорит, народнописенна творчість, фольклор, міфологія, драма-феєрія.*

Lanevych L. O. Volhynia as Source of Lesia Ukrainka's Creativity.

Lesia Ukrainka's life and creativity of Volyn period in connection with the immediate environment, the nature, people's life and folklore of this region are covered.

Key words: *Polissia colour, folk-tuning creativity, folklore, mythology, drama enchanting spectacle.*

Педагог, краєзнавець, письменник (Степан Миколайович Курило-Шванс)

Узагальнено досвід популяризації краєзнавчо-пошукових матеріалів з історії с. Доросині Рожищенського району Волинської області, зібраних педагогом-письменником Степаном Курилом-Швансом та виданих трьома книгами.

Ключові слова: краєзнавство, учитель, письменник, філософ життя, односельчани, люди, історія села, легенда, історична пам'ять.

Sitovska N. V. A Teacher, a Regional Ethnographer and a Writer (Stepan Mykolaiovych Kurylo-Shvans).

Experience of promoting of local history and search materials on history of the village of Dorosyni of Rozhyshche district of Volyn region collected by the teacher and writer Stepan Kurylo-Shvans and published in three books is generalized.

Key words: study of local lore, a teacher, a writer, a philosopher of life, fellows villager, people, history of the village, a legend, historical memory.

УДК 821.161.2.09 «18/19» Пчілка:37

Н. М. Шумік,
учитель історії ЗОШ І–ІІІ ст. с. Залісся Камінь-Каширського району Волинської області

Олена Пчілка – талановита письменниця, вихователь, громадський діяч

Здійснено спробу дати характеристику не тільки літературній діяльності Ольги Петрівни Косач, але й вказати на її роль у педагогіці.

Ключові слова: родина Драгоманових, Олена Пчілка, поезія, драматургія, народна освіта, просвітницька діяльність.

Shumik N. M. Olena Pchilka is a Talented Writer, a Tutor, a Public Figure.

An attempt to give the characteristic not only literary activity of Olha Petrivna Kosach, but also to specify her role in pedagogy is made.

Key words: the Drahomanovs, Olena Pchilka, poetry, dramaturgy, folk education, educational activity.

УДК 930.253

Р. Р. Ярмолюк,
начальник відділу формування Національного архівного фонду
та діловодства Держархіву Волинської області

Деякі архівні документи про сім'ю Косачів

Висвітлено інформацію про нові надходження до Державного архіву Волинської області. Подано характеристику окремих документів про життя та творчість родини Косачів.

Ключові слова: Леся Українка, Косачі, фонд, архівні документи, спогади.

Yarmoliuk R. R. Some Archival Documents About the Kosach.

Information on new documents came to the state archive of Volyn region is covered. The characteristic of certain documents concerning life and creativity of the Kosach is given.

Key words: Lesia Ukrainka, the Kosach, fund, archival documents, memoirs.

М. О. Сташенко,
завідувач кафедри менеджменту освіти ВППО;
Т. В. Трачук,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії
та методики викладання шкільних предметів ВППО

Філософсько-методологічні та історичні проблеми математизації науки (Презентація)

Творчі сходинки педагогів Волині
Українська література
Література рідного краю

УДК 373.5.016:821.161.2

О. В. Сметюх,
учитель української мови та літератури НВК «ЗОШ І–ІІІ ст. – дитячий садок»
с. Здомишель Ратнівського району Волинської області

Віра проявляється вчинками

Конспект уроку, 7 клас

Використовуючи рольову гру «Інтерв'ю з письменником», кероване читання, метод «Різнокольорові капелюшки» тощо, учитель викладає на прикладі новели про Другу світову війну ключові моральні принципи. Користуючись прийомом «Кола Вена», спираючись на читацький досвід семикласників (новела Л. Пономаренко «Гер переможений»), школярі під керівництвом учителя аналізують новелу волинського письменника В. Гребенюка «Поквапся лишень» на уроці літератури рідного краю.

Ключові слова: людяність, милосердя, любов до близьких, прощення, любов до ворогів, християнська віра.

Smetiukh O. V. The Faith is Shown by Acts.

Using role-playing game “An interview with the writer”, the guided reading, the “Multicolored Hats” method, etc., the teacher cultivates key moral principles on the example of the short story about World War II. Using the technique of “Vienna Circle”, schoolchildren led by teacher analyze the short story of Volyn writer V. Hrebeniuk “Hurry Up” at a lesson in the native land literature, relying on the reader’s experience of seventh-graders (L. Ponomarenko’s short story “Ger is Won”).

Key words: humanity, mercy, love to relatives, forgiveness, love to enemies, Christian faith.

(Презентація)

Географія

УДК 373.5.016:91(292.7)

О. С. Лопшук,
директор Столинсько-Смолярської ЗОШ І–ІІ ст.
Любомльської районної ради Волинської області, вчитель вищої категорії

Природні зони Північної Америки. Вертикальна поясність у горах

Конспект уроку, 7 клас

Використовуючи випереджувальні завдання, усні й письмові тести на так званих станціях, слайд-фільми, учитель домагається жвавого викладу матеріалу, кращого його засвоєння.

Ключові слова: вершники-мандрівники, експрес-тест, кукурудзяне печиво, презентація, чорний ящик.

Loposhuk O. S. Natural Zones of North America. Vertical Zonation in Mountains.

Using proactive tasks, oral and written tests at so-called stations, slide movies, the teacher tries to obtain lively presentation of material and its better digestion.

Key words: riders-travelers, express test, corn cookies, presentation, a black box.

(Презентації)

Історія України

УДК 373.5.016:94(477)

І. Л. Прохор,

учитель історії Комунального закладу

«Луцька загальноосвітня школа І–ІІІ ст. № 3 Луцької міської ради Волинської області»

Проголошення ЗУНР. Українсько-польська війна

Конспект уроку, 10 клас

Під час уроку школярі опановують навчальний матеріал у ході рольової сюжетної вистави, стаючи свідками тих подій, проймаючись духом епохи. Робота в парах дає змогу визначити та пояснити ключові терміни теми; аналізуючи особливості будівництва держави західних українців, складають порівняльну таблицю; удосконалюються картографічні навички при складанні хронологічної таблиці; вивчення основних документів та ілюстративного матеріалу розвиває в учнів мислення, уяву, сприяє свідомому засвоєнню інформації.

Ключові слова: історичні джерела, державне будівництво, повстання, Львів, Антанта, Австро-Угорщина.

Prokhor I. L. Proclamation of Western Ukrainian National Republic. Ukrainian-Polish War.

During the lesson schoolchildren master the school material, by means of role subject plays, becoming witnesses of those events, like spirit of an era. Working in pairs helps to identify and explain key terms of a subject; analyzing features of construction of the Western Ukrainians' state, make the comparative table; cartographical skills are improved by drawing up the chronological table; studying of the main documents and illustrative material develops students' thinking, imagination, promotes conscious assimilation of information.

Key words: historical sources, state construction, uprising, Lviv, the Entente, Austria-Hungary.

(Конспект уроку)

Захист вітчизни

В. Т. Вавриш,

учитель предмета «Захист Вітчизни»

ЗОШ І–ІІІ ст. с. Мизове Старовижівського району

Дії солдата в бою у складі механізованого відділення.

Поняття про дії розвідувального дозору.

Дії дозорних під час огляду місцевості та місцевих предметів, загороджень, мостів, різних перешкод.

Дії в засаді

(Відеоурок, 11 клас)

С. О. Романюк,
учитель географії ЗОШ І–ІІІ ст. смт Цумань Ківерцівського району;
І. С. Сорочинська,
методист районного методичного кабінету відділу освіти Ківерцівської РДА

Інформаційно-комунікаційні технології у структурі сучасного уроку географії

Висвітлено можливості використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках географії. Акцентовано увагу на прийомах і методах роботи з використанням ІКТ на різних етапах уроку.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, презентація, мультимедійні підручники, електронні посібники, проектні технології, дистанційне навчання.

Romaniuk S. O., Sorochynska I. S. Information and Communication Technologies in the Structure of the Modern Geography Classes.

This study is devoted to the possibilities of using information and communication technologies in the geography classes. The purpose of this article is to emphasize on the techniques and methods of using ICT in different stages of the lesson.

Key words: information and communication technologies, presentation, multimedia textbooks, electronic manuals, design technologies, distance learning.

(Презентація)

Волинезнавство

Л. О. Ланевич,
учитель української мови та літератури НВК
смт Любешів Любешівського району Волинської області

Волинь як джерело творчості Лесі Українки

Висвітлено сторінки життя і творчості Лесі Українки волинського періоду у зв'язках із найближчим оточенням, природою, народним побутом і фольклором цього краю.

Ключові слова: поліський колорит, народнописенна творчість, фольклор, міфологія, драма-феєрія.

Lanevych L. O. Volhynia as Source of Lesia Ukrainka's Creativity.

Lesia Ukrainka's life and creativity of Volyn period in connection with the immediate environment, the nature, people's life and folklore of this region are covered.

Key words: Polissia colour, folk-tuning creativity, folklore, mythology, drama enchanting spectacle.

(Додатки)